

انیمیشن ساز کرمانی:

بازی ووالدین همه دارایی بچه‌ها هستند

فاطمه شعبانی

جنگی که این روزها در نوار غزه در فلسطین اشغالی جریان دارد، بیش از هر چیزی نبردی ناجوانمردانه علیه خانواده‌ها و کودکانی است که بی‌گناه و مظلومانه آماج حمله قرار می‌گیرند. در این اثنی یا خودشان بی‌خانواده می‌شوند یا خانواده‌هایشان بی‌فرزند، هر چه هست قربانیان اصلی این جنگ کودکان هستند. «محمدعلی اسدی» انیمیشن‌ساز کرمانی با دواثر «خانه» و «سکوتی برای کودکان» به این اتفاقات تلخ عکس‌العمل نشان داده است. این دو انیمیشن از تولیدات مرکز انیمیشن سوره است. گفت‌وگوی ما را با این انیمیشن‌ساز بخوانید.

ایده اصلی این انیمیشن از کجا آمد؟

اتفاقی که ۱۷اکتبر در بیمارستان المعدانی غزه افتاد، خیلی وحشتناک و غیرانسانی بود، از سوی دیگر بررسی کردم روز سوم بعد از واقعه اسرائیلی‌ها انیمیشن ساختند، در حمایت از بچه‌هایی که - به دروغ از سوی حماس - کشته شدند. خیلی به ما برخورد که چطور واقعیت را وارونه جلوه می‌دهند، گفتیم که کاری تولید کنیم که از دیالوگ خارج شده باشد و زبان جهانی داشته باشد. سراغ سوزه مینی‌مال رفتیم که از فضای نقاشی بچه‌ها الهام گرفتیم؛ شخصیت‌هایی خیلی ساده و نماد پرستان که در تمامی بیمارستان‌ها همه را دعوت به سکوت می‌کند. چند روز روی سوزه ایده دادیم و یک تیم چهار پنج‌نفره دو روز وقت گذاشتند تا کار به انجام رسید.

اقتضای در دربر می‌گیرد؟

به نوعی هم بزرگسال، هم کودکان مخاطب ما هستند. قبل از انتشار کودکانی که این کار را دیدند، خیلی ارتباط برقرار کردند و حتی گریه‌شان گرفت اما آن امیدبخشی که در پایان کار است شاید می‌شود گفت مخاطبش بزرگسال است.

از باز خوردهایی که بعد از انتشار انیمیشن‌ها گرفتید، بگوئید.

انیمیشن در فضای مجازی خیلی استوری شد و هنرمندان کرمانی خیلی استوری کردند. همه دوستان نظراتشان این بود که این انیمیشن از موقعیت‌های بومی فارغ شده است و حرف جهانی می‌زند و همه نمادها جهانی و قابل درک هستند و همین عامل استقبال خوب از کار شد. خودم هم احساس می‌کنم هر کس هر جای جهان این را ببیند، می‌تواند بفهمد که چه می‌گوید.

به نظر می‌رسد هنرمندان کرمانی حرف‌های زیادی در انیمیشن‌شان دارند، از کارهای تان بگوئید.

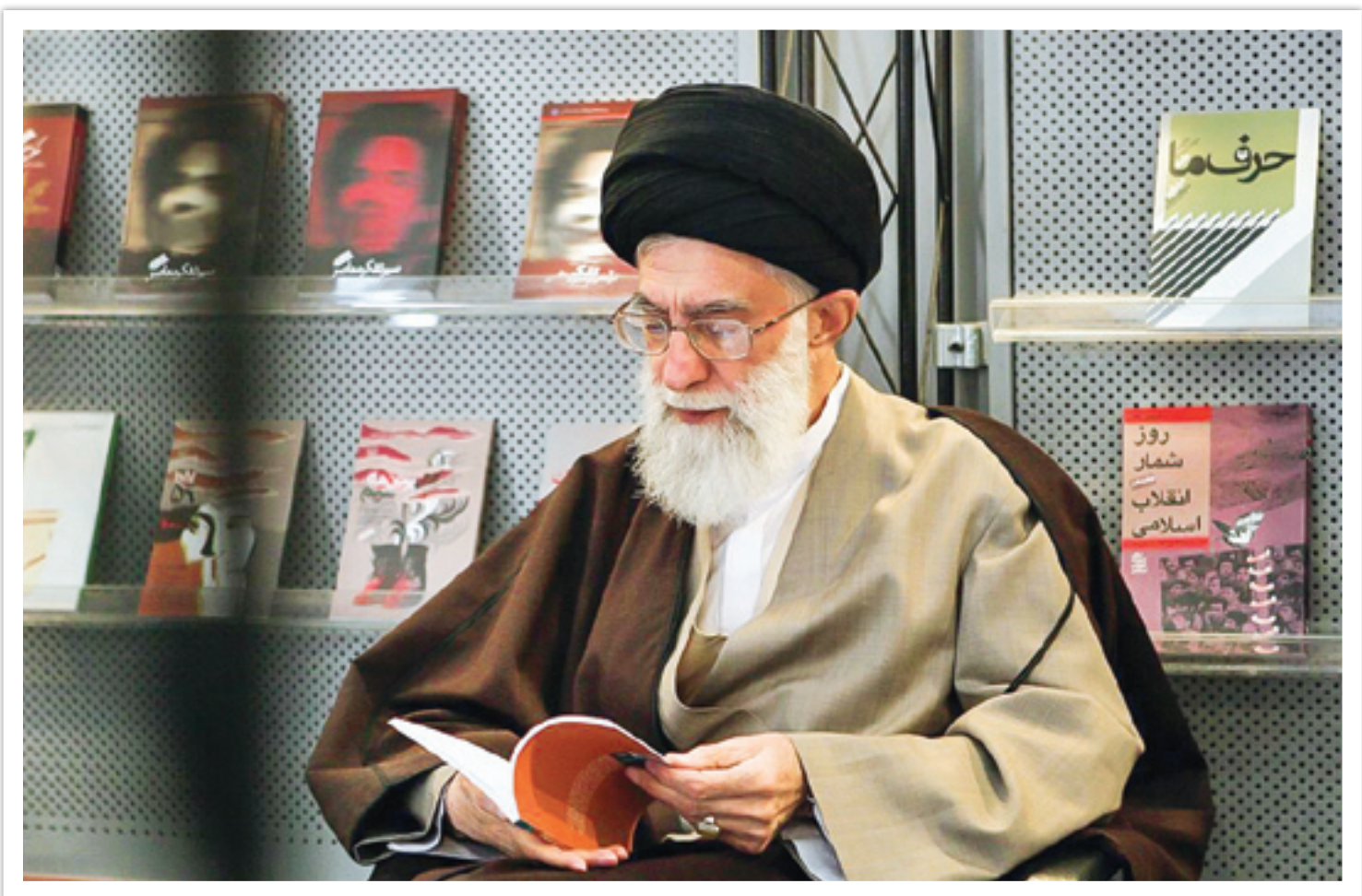
۱۵ سال است کار را شروع کرده‌ایم و الآن یک تیم ۱۵ نفره هستیم که انیمیشن را از تولید و پس تولید انجام می‌دهیم. با شبکه استانی و شبکه صبا کار کرده‌ایم، علاوه بر آن تولیدات خرد داریم. در کل یک زیست‌بوم زنده‌ای در کرمان حول انیمیشن وجود دارد که باید تا تازه‌هاست، قدرش را بدانیم و کمک کنیم رشد کند.

شما نویسنده انیمیشن «خانه» هم هستید، درباره این انیمیشن توضیح می‌دهید.

در خبرها داشتیم که در هشت روز اول جنگ غزه بسیاری از خانواده‌های فلسطینی به طور کامل نابود شدند، این موضوع ما را به سمت این ایده برد. نویسنده این انیمیشن من هستم و برادرم کارگردان است. می‌خواستیم کاری حول محور شرایط زندگی در شرایط سخت غزه انجام دهیم. چند ایده کار کردیم، به این نتیجه رسیدیم که در پرداختن به تمام درایی‌هایی که کودک دارد، کار را تولید کنیم. چون خودم سه دختر دارم و با فضای بچه‌های ۱۳-۱۴ساله آشنا هستم، تجربه کرده‌ام که بازی و والدین همه درایی‌ها بچه‌ها هستند. بچه با بازی می‌کند یا در آغوش پدر و مادر آرام می‌شود. وقتی همه اینها را از دست بدهد، دنیا چندر غمناک می‌شود.

به عنوان سؤال آخر، گزیری بزنیم به کمکی که شرکت دیزنی به اسرائیل کرد، نظر تان را بفرمایید.

ما خیلی مواقع هنر مندمان را به سمت تکنیک‌های مختلف سوق می‌دهیم. تکنیک را باید دانشجو در دانشگاه هنر یاد بگیرد اما آنقدر مسخ تکنیک می‌شویم که محتوا یادمان می‌رود. به نظر من که چندین سال است در فضای انیمیشن کار و زندگی می‌کنم، دیزنی کار عجیبی نکرده است آثار و کمپنی تولید می‌کند در جهت تفکر خودش است. چند برابر این کمک را آمریکا اسلحه و بمب برای اسرائیل فرستاد. می‌بینید که چقدر سیاست‌ها همسو هستند، در حالی که شعار می‌دهند که کودکان شاد باشند، کودکان غیر از موضوعات اولویت‌هایی که نظام سلطه دارد، آیا دیزنی غیر از این تولید کرده‌است؟ آنقدر خوش ساخت و حرفه‌ای بوده و در پخش و مارکت قوی عمل کرده که توانسته است راه را باز کند. شاید برای ما مغفول مانده است که می‌توانیم تفکرات را جهت‌دهی کنیم. یک جایی مثل آلن که همه حق در برابر همه باطل قرار گرفته‌است، پول هم می‌دهند. این سیاسی بوده است که در انیمیشن‌های کمپانی دیزنی هم دیده می‌شد و چیز عجیبی نیست. عجیب کار ماست که سمت مظلوم هستیم اما سیاست‌های‌مان سمت تولیدات اثربخش نمی‌رود.

رهبری بر ۶۶ کتاب تقریظ نگاشته‌اند

تجسمی

امین سلیمانی فارسانی

رهبری تاکنون ۶۶ عنوان از آثار مطالعه‌شده خود را تقریظ کرده‌اند که حدود ۴۷ عنوان آن از انتشارات سوره مهر است.

«سی‌ویکمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران» از ۲۳ تا ۳۰ آبان‌ماه در حال برگزاری است که هر روز آن با عنوانی به خصوص نامگذاری شده است؛ عناوینی همچون «کودک، نوجوان و دانش‌آموزان»، «کتابخوانی و کتابدار»، «ترویج و کانون‌های مردمی»، «خانواده و نشاط اجتماعی»، «مسجد و فلسطین»، «هنر و رسانه»، «ناشران و ارکان صنعت نشر» و «ایران و آینده» که انتشارات سوره مهر حوزه هنری متناسب با هر کدام از آنها هر ساله آثاری را منتشر می‌کند.

یکی از جذاب‌ترین آثار منتشرشده سوره مهر با موضوعات گوناگون، رمان و خاطر‌نگاری‌هایی است که بارها مورد توجه مقام معظم رهبری قرار گرفته است.

رهبری تاکنون ۶۶ عنوان از آثار مطالعه‌شده خود را تقریظ کرده‌اند که حدود ۴۷ عنوان آن از انتشارات سوره مهر است. تقریظ به معنی ستودن مکتوب، مطلبی است که در تجمید کتاب یا نوشته‌ای می‌نویسند.

تقریظ اغلب شامل بیانیه و مطالبی است مختصر، جالب، به یادماندنی و گاهی اوقات تعجب‌آور یا آمیخته به طنز با استفاده از کلمات قصار و امثال و حکم. این سنت ادبی بیش از ۲ هزار سال قدمت دارد

مقام ولای کشور فرهنگ و ادبیات را دغدغه خود می‌دانند و توجه ویژه‌ای به کتاب و کتابخوانی دارند. ایشان از هر راهی در تلاش هستند فرهنگ کتاب و کتابخوانی به خصوص آثار مربوط به انقلاب و دفاع مقدس را گسترش دهند. مقام معظم رهبری پیش از انقلاب به عنوان یکی از چهره‌های فرهنگی علاقمند به حوزه شعر و ادبیات در میان ادبا و فعالان این حوزه شناخته شده بودند، این روحیه هم‌ایک نیز در ایشان دیده می‌شود؛ روحیه‌ای که سبب می‌شود ایشان هر سال به بازدید از نمایشگاه کتاب بیایند یا کتابی را در خصوص آثار متعدد بیان کنند.

آنچه این روزها از تقریظات ایشان بر آثار متعدد به چاپ می‌رسد، نشان‌دهنده همین روحیه است.

آخرین کتاب تقریظی رهبری از انتشارات سوره مهر کتاب «مهاجر سرزمین آفتاب» است که تاکنون به چاپ پنجاهم رسیده است.

شهید زاپنی دفاع مقدس، سرکار خانم کونیکو یامامورا است که در سنین جوانی پس از آشنایی با معارف دین مبین اسلام و ازدواج با یک جوان مؤمن ایرانی، این سینتورا کنار گذاشت، به دین اسلام و مذهب تشیع گروید و نام «سبا بابایی» را

گفت‌وگو با کارگردان رادیونمایش «نا»

«رادیونمایش» شیوه‌ای جدید در هنرهای نمایشی

نمایش

فاطمه شعبانی

رادیونمایش «نا» به نویسندگی و کارگردانی «فرناز عقیلی» کاری از گروه تئاتر «تجربه» از ۱۴فراغیت ۳۰آبان در تماشاخانه «مهر» حوزه هنری انقلاب اسلامی روی صحنه رفته است. در این اثر بازیگرانی همچون جواد اسماعیلی، همایون ظفر پور، سیدحسن حسینی، مریم محبی و یحیی گلنسایی به ایفای نقش پرداخته‌اند. این رادیوتئاتر که پیش‌تر در سال ۱۳۹۴ با عنوان «نم باروت» در هجدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر دانشگاهی اجرا شد و توانست جوایز متن، بازیگری، تهیه‌کنندگی و گویندگی تیتراژ را از آن خود کند، حالا با عنوان «نا» و شیوه‌ای جدید برای عموم اجرا می‌شود. گفت‌وگوی ما را با «فرناز عقیلی» کارگردان این نمایش بخوانید.

برداشتی از گیله مرد

فرناز عقیلی با بیان اینکه قصه این نمایش برداشتی از «گیله مرد» بزرگ علوی است و قصه سربازی را روایت می‌کند که در دوران تبعیدش به گیلان دچار یک عشق نافرجام می‌شود و در نهایت تنها راه رهایی‌اش را انتقام می‌بیند، ادامه داد: «نا» نمایشی است که در قالب رادیوتئاتر با تلفیق سه شیوه رادیو، تئاتر و انیمیشن اجرا می‌شود.

این متن حدود هشت سال قبل برای رادیو تنظیم شد و ما بعد از فراخوان «رادیو در صحنه»، شرکت کردیم و چند روز است که در سالن مهر اجرا می‌کنیم.

نحوه اجرا

وی درباره شیوه اجرای این نمایش گفت: «در رادیو تئاتر عوامل شنیداری بر سایر عوامل نمایشی ارجحیت دارد اما وقتی حرف از صحنه نمایش به

باشد، چه خوب که چنین شیوه‌هایی می‌آیند» من مخاطبانی داشتیم که به بار برای اجرا آمدند. به نظر من کارحوزه هنری برای آشنایی بیشتر با این شیوه از تئاتر خیلی خوب است.»

باز خورد خوب

در این چند روز که از اجرای نمایش «نا» در تماشاخانه مهر می‌گذرد، تعدادی از چهره‌های شاخص تئاتر از این نمایش بازدید کرده‌اند.

عقیلی با بیان اینکه پرزاد سیف، سعید داخ، کیهان ملکی، آقای نظام‌آبادی، منوچهر اکبرلو و آقای ناداف از سرشناسان تئاتر برای دیدن نمایش آمده بودند، اضافه کرد: اتفاقاً آقای اکبرلو خیلی برایش جالب بود که تو چرا رادیو را به این شیوه کار کردی؟ من رادیو تئاتر را در جشنواره دیده بودم، او خیلی با این شیوه آشنایی دارد. حس کردم برایش جالب بود که شیوه جدیدی با رادیو تئاتر و انیمیشن را تلفیق کرده‌ایم. همه به من می‌گفتند چرا رادیو؟ چون رادیو در صحنه را زیاد نمی‌شناسند و مجبور بودیم توضیح بدهیم. در کل باز خورد خوبی گرفتیم.»

عدم شناخت عامه

این کارگردان رادیوتئاتر می‌گوید: «همیشه در جشنواره‌های فجر و دانشجویی بوده است و بیشتر دانشجویان و اهالی تئاتر آشنایی اندکی با این سبک نمایش دارند اما عامه مردم شناخت چندانی ندارند، اما این چند شب که اجرا داشتیم، مخاطبان غیردانشجو هم آمده بودند و برای‌شان این شیوه جدید و جالب بود، البته افراد معمولی آن را با نمایشنامه‌خوانی اشتباه می‌گرفتند و وقتی کار را دیدند، نظرشان عوض شد که اینقدر فاصله بین این دو شیوه است و این را خیلی دوست داشتند، چون شیوه‌ای تلفیقی است و همزمان می‌توانیم رادیو را بشویم، ببینیم و فکر می‌کنم عامل جذاب و نو در هنرهای نمایشی است.»

۶ خواب، ۶ روایت

سیدعلی مددزیدی

«خواب‌زن» مجموعه‌ای از شش داستان کوتاه به قلم مریم میرمعینی است که از سوی انتشارات اسپهان و با مدیریت حوزه هنری اصفهان به چاپ رسیده است.

این مقال می‌کوشد ویژگی‌های کلی شش داستان اعم از نقاط ضعف و قوت را به زیر ذره‌بین بررسی ببرد. در داستان با یک خواب شروع می‌شود.

شخصیت اصلی که در تمامی شش قصه خانم است، از یک خواب بیدار می‌شود و به طور رسمی روند روایت قصه را آغاز می‌کند.

خواب در داستان‌های خانم معینی دو کارکرد دارد؛ یا از لحاظ نمادین، مقدماتی را برای شروع در ذهن مخاطب ایجاد می‌کند یا زمینه ورود قصه به ساحت سوررئالیسم را فراهم می‌آورد.

جنگ از مفاهیم مشترک شش داستان است. در داستان به نحوی از طریق اشخاص مختلفی که بر دارد با مفهوم جنگ، خاصه جنگ تحمیلی خط و ربط پیدا می‌کند؛ خط و ربط‌هایی که عموماً روایت را به سمت فرسودگی و تیرگی می‌برد.

پایان باز از دیگر نقاط اشتراک شش داستان به حساب می‌آید.

هر شش روایت در بسم‌الله با خواب شروع می‌شوند ولی هنگام رسیدن به تا‌تمت، نویسنده یا با یک خطابه نقطه پایان را در مسیر قصه قرار می‌دهد یا پایان را باز رها می‌کند.

اثر به دو نقطه ضعف اصلی مبتلاست. اولین نقطه زمانی یقه مخاطب را می‌گیرد که قصه وارد ساحت خیال یا رفت‌وبرگشت‌های زمانی می‌شود. خیال برای «خواب‌زن» حکم سم دارد.

استفاده از عنصر خیال در اکثر موارد مرز بین خیال و واقعیت را برای خواننده از بین می‌برد و رشته قصه را از دست او خارج می‌کند.

دومین نقطه توانمندی و هنرمندی قلم نویسنده است؛ گاهی همین هنرمندی در کار دست قصه می‌دهد و در قامت خطابه‌گویی‌های بسیار زیبا مثل عنصر خیال در مسیر پیشروی قصه خلل ایجاد می‌کند.

«شهر سوخته» اولین داستان کتاب به شدت از طریق همین نقاط ضعف آسیب دیده است. قصه در مورد زنی است که برای شرکت در سالگرد فتح خرمشهر، مسافر این شهر می‌شود و در طول مسیر رسیدن به مراسم با اتفاقات مختلفی برخورد می‌کند.

اثر به نوعی کارکرد نمادین دارد و در لایه دوم می‌خواهد این مقصود را به مخاطب برساند که دیگر اوضاع عادی است و کسی اصلاً توجهی به این تاریخ و میزان اهمیتش ندارد که متأسفانه به دلیل تعدد رفت‌وبرگشت به گذشته و حال و به کارگیری عنصر خیال، مخاطب را بارها تا مرز گنگی می‌برد و بازمی‌گرداند.

در نقطه مقابل داستان اول، به «مزاحم» می‌توان اشاره کرد.

در داستان پنجم همسر یک جانباز دوباره از دل یک رؤیا بیدار می‌شود و پس از بیداری به روایت چهره‌های زندگی با همسرش می‌پردازد که الحق والانصاف قوت و صراحت قلم، بارها کام خواننده را در عمق تلخی غرق می‌کند.

نویسنده به پیشبرد قصه باپند است و کمتر با خط زمانی روایت یا خیال سروکار دارد.

فضای قصه به دور از اتمسفر شعاری معمول، به شدت باورپذیر و تأثیرگذار شکل می‌گیرد و کاملاً مخاطب را در گیر خودش نگه می‌دارد. اما در پایان‌بندی مثل باقی داستان‌ها گم‌گامان پایان باز است و مخاطب سرخورده از این رهایی وارد قصه بعدی می‌شود.

در واری تمام این نقطه‌های مثبت و منفی، مهم‌ترین ویژگی اثر عینی بودن است.

به احتمال زیاد نویسنده احوالات شش بانوی شش قصه را با پوست و گوشت درک کرده و سپس دست به قلم برده و به قصه سروشکل داده است، چراکه این حجم از قابل باور بودن تصادفی رخ نمی‌دهد.

مخلص کلام آنکه «خواب‌زن» شش روایت از شش خواب است که اگر خیال و هنروری‌های قلم نویسنده بگذارند، به عمق جان مخاطبانش می‌نشیند.